

MILJÖUTSKOTTETS BETÄNKANDE 7/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om försök med förenklade bygg- och planbestämmelser

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 6 november 2013 regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om försök med förenklade bygg- och planbestämmelser (RP 177/2013 rd) till miljöutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- miljöråd Antti Irjala och överinspektör Minna Mättö, miljöministeriet
- chefsjurist Ulla Hurmeranta, Finlands Kommunförbund.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att lagen om försök med förenklade bygg- och planbestämmelser, som gäller till ingången av 2014, ska ändras så att dess giltighetstid förlängs med fem år till utgången av 2018. Lagens geografiska räckvidd i fråga om försöket med rätt att bevilja

undantag utvidgas till de tio kommuner som har det största invånarantalet. Samtidigt föreslås vissa preciseringar i lagen.

Lagen avses träda i kraft senast den 1 januari 2014 och den ska gälla till utgången av 2018.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Kommunen har i enlighet med 171 § i markanvändnings- och bygglagen stora befogenheter att göra avsteg från lagen och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den. Men enligt 2 mom. i paragrafen är det närings-, trafik- och miljöcentralen som har rätt att bevilja undantag i vissa viktiga frågor, till exempel avvikelser, om de inte är ringa, från den totala byggrätten, avvikelse från en planbestämmelse som gäller skydd av en byggnad och avvikelse

från ett byggförbud som beror på att en detaljplan godkänts och som gäller fram till dess att beslutet vunnit laga kraft.

Bland syftena med propositionen märks att förlänga giltighetstiden för lagen om försök med förenklade bygg- och planbestämmelser med fem år, det vill säga till och med 2018, och att se över lagen på vissa punkter. I försöket har närings-, trafik- och miljöcentralernas ovan nämnda befogenheter lyfts över på kommunerna, men rätten att göra undantag är oförändrad. Det störs-

ta ändringsförslaget är att utöver Helsingfors, Esbo, Vanda och Åbo utsträcka försöket till Tammerfors, Uleåborg, Jyväskylä, Kuopio, Lah-tis och Kouvola.

Försöket har nu pågått i tre år och det är lämp-ligt att förlänga giltighetstiden för lagen utan att kommunerna drabbas av avbrott, anser utskot-tet. En annan orsak till att det är viktigt att försö-ket får fortsätta är den pågående samlade utvär-deringen av markanvändnings- och bygglagen där man för närvarande utreder om befogenheter att göra undantag kan föras över på kommuner-na i större omfattning. Följaktligen är det moti-verat att försöket får fortsätta för att man ska få tillräckligt stora erfarenheter för utvärderingen av behovet att ändra lagstiftningen. Samtidigt hänvisar utskottet till sitt betänkande om för-sökslagen¹. Utskottet ansåg försöket vara ett steg i rätt riktning, men påpekade att tilllämp-ningsområdet är anmärkningsvärt snävt. Vidare framhöll utskottet att man genom att utvidga för-sökslagens tillämpningsområde kan få helt nya erfarenheter av försöket och utifrån dem utvär-dera grunderna för eventuella permanenta lag-ändringar.

I anknytning till den samlade utvärderingen av markanvändnings- och bygglagen har nä-

rings-, trafik- och miljöcentralernas verksamhet inom ramen för centralernas myndighetsupp-drag² utretts. Utredningen föreslår att centraler-nas befogenhet att medge undantag ska föras över till de kommuner där planläggningen och annan styrning av markanvändningen är tillräck-ligt väl utvecklad. Mer omfattande överföring av undantagsbefogenheter till kommunerna anses vara motiverat som ett led i ambitionerna att höja effektiviteten i centralernas styrning och tillsyn och att styra in verksamheten i högre grad på att främja planeringen av strategisk område-sanvändning, generalplaneringen och hållbar fy-sisk samhällsstruktur i kommunerna. Utskottet vill skynda på den samlade utvärderingen av markanvändnings- och bygglagen och anser att undantagsbefogenheterna snabbare bör föras över permanent på kommunerna i större omfatt-ning. En mer permanent lösning bör införas så snart som möjligt och i vilket fall som helst i god tid innan den femåriga förlängningen av giltig-hetstiden för försökslagen går ut.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar.

¹ MiUB 12/2010 rd — RP 184/2010 rd Regeringens proposition med förslag till lag om försök med förenk-lade bygg- och planbestämmelser.

² ELY-keskukset alueidenkäytön ja rakentamisen oh-jaajina; Auvo Haapanala, miljöministeriets rapporter 6/2013.

Helsingfors den 19 november 2013

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Martti Korhonen /vänst
vordf. Rakel Hiltunen /sd
medl. Christina Gestrin /sv
Timo Heinonen /saml
Antti Kaikkonen /cent (delvis)
Pauli Kiuru /saml
Jukka Kärnä /sd

Jari Lindström /saf
Eeva-Maria Maijala /cent
Tapani Mäkinen /saml
Martti Mölsä /saf
Anni Sinnemäki /gröna (delvis)
Mirja Vehkaperä /cent
Juha Väätäinen /saf.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.